

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Co/99/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8215206360
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Klenková, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8215206360.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD., predsedníčky senátu a členiek senátu JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Jany Burešovej, vo spore žalobcu: I. S., nar. XX.X.XXXX, bytom E. X, XXX XX E., právne zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Všeobecnej úverovej banke, a.s., Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, právne zastúpený Beňo & Partners, advokátska kancelária so sídlom Nám. sv. Egídia E93, 058 01 Poprad, IČO: 44 250 029, o určenie, že spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov, o odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 5C/409/2015 - 91 zo dňa 18.8.2018 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že úver zo zmluvy o poskytnutí bezúčelovej pôžičky č. XXXXXXXX uzatvorenej medzi spoločnosťou Consumer Finance Holding a.s., Hlavné námestie 12, Kežmarok, IČO: 35 923 130 ako dodávateľom a žalobcom ako spotrebiteľom dňa 27.9.2010 je bezúročný a bez poplatkov. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu voči žalovanému.

V odôvodnení poukázal na dôvody žaloby, stanovisko žalovaného, výsledky vykonaného dokazovania najmä obsah pripojených listinných dôkazov, citoval ust. § 1 ods. 2, § 2, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1, 4, zákona o spotrebiteľských úveroch, ďalej § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1-3, 5-6, § 54 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a uviedol, že právny vzťah medzi stranami sporu vznikol dňa 27.09.2010 na základe uzatvorenej zmluvy o poskytnutí bezúčelovej pôžičky, na základe ktorej právny predchodca žalovaného poskytol žalobcovi pôžičku vo výške 2.000,- eur, pri počte splátok 60, termínu konečnej splátky 9/2015, výške splátky 62,50 eura, celkových nákladov spotrebiteľa 1.750,- eur, ročnej úrokovej sadzbe 32,13%, ročnej percentuálnej miere nákladov (ďalej len RPMN) vo výške 32,13%, priemernej hodnote RPMN vo výške 19,96%. Celková suma pôžičky bola vo výške 3.750,- eur. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca v čase podania žaloby mal na určení naliehavý právny záujem v zmysle ust. § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku. Súd prvej inštancie zároveň prihladal na to, že v čase vydania rozhodnutia vo veci platné ust. § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch poskytovalo spotrebiteľovi možnosť domáhať sa pred súdom určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou, čím bola naplnená podmienka vyplývajúca aj z ust. § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku. Následne súd prvej inštancie posudzoval dojednané zmluvné podmienky poskytnutého spotrebiteľského úveru na základe zmluvy zo dňa 27.9.2010 a dospel k záveru, že v zmluve absentujú náležitosti uvedené v ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch, t.j. výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, ďalej

§ 9 ods. 2 písm. f) t.j. doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, ako aj v § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch, a to uvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, ktorá je základným indikátorom spotrebiteľa pre rozhodovanie ohľadom uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/2015, ako aj na ustálenú judikatúru vnútroštátnych súdov, v zmysle ktorej je v sporoch medzi jednotlivcami priamy účinok smernice v zásade vylúčený, avšak je povinnosťou súdu skúmať, či možno priznať smernici aspoň účinok nepriamy, teda či možno zákon vykladať eurokonformne. Takýto eurokonformný výklad zákona nie je absolútny, pretože nemôže nahradiť výslovne znenie zákona, lebo by sa jednalo o výklad contra legem. Uzavrel, že v danom prípade sa týka spor medzi jednotlivcami, t.j. dodávateľa a spotrebiteľa, a preto súd uviedol, že nemohol ignorovať dikciu platnej vnútroštátnej úpravy zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorá absenciu niektorých náležitostí vyžadovaných zákonom sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou poskytnutého úveru. Súd prvej inštancie i napriek rozhodnutiu Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/2015, ako aj uzneseniu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/146/2017 z 22.2.2018, z ktorých vyplýva, že zmluva vo výkladovom kontexte uvádzaných rozhodnutí nemusela obsahovať uvedenie presného rozpisu plánovanej amortizácie dlhu, t.j. rozpis splátok po častiach. Táto zmluva neobsahuje ani uvedenie termínov splatnosti jednotlivých splátok, ktoré mali byť dohodnuté v sume 62,50 eura. Tento údaj o splatnosti jednotlivých úverových splátok mal vyplývať priamo z obsahu zmluvy, lebo podľa názoru súdu prvej inštancie len vymedzenie počtu splátok v nej nie je jasným a zrozumiteľným vyjadrením pre určenie konečnej splatnosti úveru. Zmluva o poskytnutí bezúčelovej pôžičky neobsahuje tiež náležitosti ako je doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, lebo súd nepovažoval údaj týkajúci sa konečnej splatnosti vyjadrený 9/2015 za dostatočne presný údaj, ktorým môže byť len uvedenie konkrétneho dátumu. Ďalej podľa názoru súdu prvej inštancie chýbajú aj náležitosti týkajúce sa výpočtu RPMN, a to uvedenie správneho a úplného vzorca vyplývajúceho z prílohy 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Vo vzťahu k inkorporačnej doložke vo vzťahu k všeobecným obchodným podmienkam, ktorá vyplýva z čl. XI posudzovanej zmluvy súd uviedol, že je oproti inému textu zákona, hlavne podstatných náležitosti zmluvy písaná mimoriadne drobným takmer nečitateľným písmom, na základe čoho nie je možné považovať ju za platnú s poukazom na jej neprijateľnosť v zmysle ust. § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka. Všeobecné podmienky sa môžu stať súčasťou zmluvy len prostredníctvom transparentnej inkorporačnej doložky. Poukázal na iné rozhodnutie všeobecného súdu s tým, že zdôraznil, že ide o nevhodné predkladanie zmluvných podmienok spojené s uvedením menšieho písma, ktorému úmyslu nemožno za žiadnych okolností poskytnúť ochranu. Neprijateľná inkorporačná doložka nemohla privodiť viazanosť účastníkov zmluvy všeobecnými obchodnými podmienkami. Súd, ale uviedol, že v zmluve o pôžičke je zmätočne uvedený aj údaj označenia ako celková suma pôžičky, kde je uvedená suma 3.750,- eur, čo je pravdepodobne celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť (§ 2 písm. h) zákona o spotrebiteľských úveroch). Len z následnej analýzy zmluvy je možné vyvodiť, že suma 3.750,- eur je súčtom položky schválenej výšky pôžičky (2.000,- eur) a položky celkové náklady spotrebiteľa (1.750,- eur). Uvedené však nezodpovedá terminológii zavedenej a požadovanej v § 2 a § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, ktoré podľa názoru súdu prvej inštancie vyžadujú aj terminologickú presnosť, pokiaľ ide o náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere (celková výška spotrebiteľského úveru - § 9 ods. 2 písm. g), celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť § 9 ods. 2 písm. j) a uvádzanie všetkých relevantných údajov zmluvy dodávateľom, a to z dôvodu poskytnutia možnosti spotrebiteľovi komplexne posúdiť relevantné informácie o poskytovanom úvere, ktorého zmyslom je umožniť spotrebiteľovi, aby sa mohol bez akéhokoľvek zavádzania zo strany dodávateľa rozhodnúť, či navrhovanú úverovú zmluvu uzavrie alebo nie. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie skonštatoval, že zmluva neobsahuje náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 písm. f), j) a k) zákona o spotrebiteľských úveroch, a preto spotrebiteľský úver považoval za bezúročný a bez poplatkov v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch. Z týchto dôvodov žalobe vyhovel.

O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle ust. § 262 v spojení s § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, tak že úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku v zmysle ust. § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

2. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie právny zástupca žalovaného. Namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam a

vec nesprávne právne posúdil. Namietal záver súdu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru, s tým že vo vzťahu k náležitosti, termínu splatnosti, doby trvania zmluvy a termínu konečnej splatnosti uviedol, že v zmluve o pôžičke je uvedená výška splátky 62,50 eura, počet splátok 60, a konečná splatnosť pôžičky uvedená 9/2015. Vo všeobecných obchodných podmienkach, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú uvedené termíny splátok do 20.dňa príslušného kalendárneho mesiaca, s tým, že splátka je splatná nasledujúci mesiac po uzatvorení zmluvy. Poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/2015 z 9.11.2016, v zmysle ktorého zmluva o úvere je bez úrokov a bez poplatkov len vtedy, ak v absentujúcej náležitosti ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybníť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Podrobné určenie výšky, počtu a termínoch splátok, ako aj určenie konečnej splatnosti nemohlo spochybníť možnosť žalobcu posúdiť rozsah svojho záväzku. Zmluva obsahovala aj celkovú sumu pôžičky vo výške 3.750,- eur, ako aj spôsob jej plnenia. V zmluve boli uvedené všetky potrebné údaje na výpočet RPMN (výška a počet splátok, celková suma pôžičky), ako aj jej hodnota 32,13%, priemerná RPMN 19,96% a ročná úroková sadzba 32,13%. Vzorec na výpočet RPMN bol uvedený v bode 7.3 všeobecných obchodných podmienok, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaný nepožadoval od žalobcu nad rámec úroku žiadne ďalšie plnenia a poplatky. Dojednanú výšku úroku vo výške 32,13 % považoval za primeranú. V čase uzavretia zmluvy neexistoval vykonávací predpis, ktorý by stanovoval najvyššiu možnú výšku odplaty. Poukázal na iné obdobné rozhodnutia všeobecného súdu s tým, že uzavrel, že zmluva obsahovala všetky potrebné údaje pre výpočet RPMN, celý vzorec výpočtu sa nachádza v bode 7.3. všeobecných obchodných podmienok. Záver súdu týkajúci sa neuvedenia celkovej sumy pôžičky žalovaný považoval za zmätočný. V zmluve je uvedená celková suma pôžičky vo výške 3.750,- eur, celkové náklady spotrebiteľa vo výške 1.750,- eur a schválená výška pôžičky 2.000,- eur. Podotkol, že hoci v konaní boli predložené všeobecné obchodné podmienky platné až po uzavretí zmluvy, aj všeobecné obchodné podmienky platné a účinné v čase uzavretia zmluvy obsahovali všetky zákonné náležitosti. Súčasťou podaného odvolania sú tieto všeobecné obchodné podmienky platné od 1.1.2009 (čl. 103 spisu). Navrhol zmeniť napadnutý rozsudok a žalobu zamietnuť. Uplatnil si nárok na náhradu trov konania.

3. Právny zástupca žalobcu sa k doručenému odvolaniu písomne nevyjadril.

4. Podľa § 470 ods. 1, 2 veta prvá zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len CSP), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

Citované ustanovenie je vyjadrením princípu okamžitej aplikability ustanovení Civilného sporového poriadku na všetky začaté i prebiehajúce konania v súlade s princípom justifikácie účinkov procesných úkonov, ktorý znamená zachovanie právnych účinkov, úkonov vykonaných za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku v znení platnom do 30.6.2016, ktorého následky úkonu sa majú uznávať i vtedy, ak novšia procesná úprava už s týmto následkom nepočíta.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) vzhľadom na včas podané odvolanie osobou oprávnenou (§ 359 v spojení s § 362 ods. 1 CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania s nariadením termínu verejného vyhlásenia rozhodnutia, ktorý bol oznámený na úradnej tabuli súdu, ako aj internetovej stránke dňa 23.10.2018 (§ 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 1, 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Úlohou odvolacieho súdu v odvolaní namietanom nesprávne právne posúdenie bolo zistiť, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy. Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vložil.

Oboznámením sa s obsahom spisu, odôvodnením napadnutého rozhodnutia, ako aj skutkovými okolnosťami zistenými súdom prvej inštancie, ako aj jeho právnym posúdením odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne posúdil právny vzťah ako vzťah spotrebiteľský, ako aj správne dospel k záveru, že úver je bezúročný a bez poplatkov z dôvodu chýbajúcej náležitosti vyplývajúcej z ust. § 9 ods.

2 písm. f) Zákona o spotrebiteľských úveroch, a to z dôvodu neuvedenia termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. V tejto časti sa odvolací súd stotožňuje s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie.

6. K odvolaniu žalovaného uvádza, že namietané nesprávne skutkové zistenia vrátane nesprávneho právneho posúdenia nepovažoval za opodstatnené. Je nesporné z obsahu zmluvy uzatvorenej medzi stranami sporu o poskytnutí bezúčelovej pôžičky (č.l. 4 spisu) dňa 27.9.2010, že žalobca sa s právnym predchodcom žalovaného dohodol na poskytnutí pôžičky vo výške 2.000,- eur na dobu 60. mesiacov, ktorú bol povinný splácať mesačnou splátkou vo výške 62,50 eura pri celkových nákladoch spotrebiteľa vo výške 1.750,- eur a celkovej sume pôžičky 3.750,- eur v počte splátok 60. Zo zmluvy vyplýva uvedenie termínu konečnej splatnosti len 9/2015, ktoré uvedenie ani odvolací súd nepovažoval za náležité, jasné a zrozumiteľné v záujme ochrany práv spotrebiteľa. Odkaz na všeobecné obchodné podmienky v čl. XI. zmluvy, ktoré nie sú súčasťou zmluvy odvolací súd nemôže považovať za súčasť zmluvy. Predložené všeobecné obchodné podmienky nachádzajúce sa v spise, ktoré žalovaný pripojil k odvolaniu nesúvisia so zmluvou o poskytnutí bezúčelovej pôžičky uzatvorenej medzi stranami sporu dňa 27.9.2010, lebo neboli súčasťou zmluvy, neboli predložené v konaní pred súdom prvej inštancie. Na dodatočne predložený listinný dôkaz v rámci odvolacieho konania odvolací súd neprihliada, lebo žalovaný v podanom odvolaní nepreukázal, žeby tento listinný dôkaz nemohol bez svojej viny uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 písm. d) CSP). Dátum splatnosti jednotlivých splátok nevyplýva z obsahu zmluvy.

7. Vo vzťahu k ďalším uplatnením námietkam týkajúcim sa povinnosti súdu aplikovať rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/2015, preukázania všetkých náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, najmä týkajúce sa výpočtu RPMN, ako aj určenie výšky, počtu a termínov splátok odvolací súd uvádza, že vzhľadom na nedostatok obligatórnej náležitosti vyplývajúce z ust. § 9 ods. 2 písm. f) Zákona o spotrebiteľských úveroch je v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. a) Zákona o spotrebiteľských úveroch úver bezúročný a bez poplatkov. Ďalšie uplatnené námietky preto odvolací súd vecne neposudzoval, ani k nim nezaujal vecné stanovisko, lebo nemohli ovplyvniť správnosť napadnutého rozhodnutia a záver súdu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru.

Ochranu spotrebiteľa v Civilnom sporovom poriadku možno vnímať ako novú procesnú zásadu, podľa ktorej sú súdy povinné prihliadať ex offo na ochranu práv spotrebiteľa ohrozených alebo narušených aplikáciou rôznych nekalých podmienok, ktoré do spotrebiteľských zmlúv vkladá zmluvná strana so silnejšou vyjednávacou pozíciou pri uzatváraní (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva ZEHENTNER/Rakúsko). Odvolací súd navyše zdôrazňuje, že pri pochybnostiach o obsahu spotrebiteľskej zmluvy platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší (§ 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Z tohto dôvodu sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie vo vzťahu chýbajúcej náležitosti spotrebiteľskej zmluvy, a to vyjadrenia o konečnej splatnosti úveru. Uvedená náležitosť je zákonnou náležitosťou, ktorej nedostatok je sankcionovaný, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Účelom ust. § 9 ods. 2 písm. f) Zákona o spotrebiteľských úveroch je zabezpečiť, aby bol spotrebiteľ jasne a bez pochybnosti a ďalších výpočtoch informovaný už pri podpise zmluvy, v akých termínoch, kedy a v akej výške a ako dlho je povinný si povinnosť zo zmluvy plniť, kedy nastane konečná splatnosť, t. j. dokedy bude úver splácať. Uvedené vyjadrenie konečnej splatnosti musí byť jasne, zrozumiteľné a najmä v súlade s ustanovením zákona.

Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP vrátane súvisiaceho výroku o nároku na náhradu trov konania.

8. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalobcu v odvolacom konaní vyplývajúcou z ust. § 255 ods. 1 CSP, ktorému vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovi trovy odvolacieho konania nevznikli, ani si ich neuplatnil. Odvolací súd v záujme spravodlivého usporiadania procesných nárokov strán sporu v súlade s princípom procesnej ekonómie (čl. 4 ods. 2 v spojení s čl. 17 základných princípov CSP) žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.